

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei
luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Martia și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată,
dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Ro-
mân”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada
Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Apărarea ortodoxiei

(=) Scriitori, procopsiți în școala raționalismului *pur* și a materialismului (care poate să fie și *impur*), s-au grupat în jurul unor publicații periodice cum sânt *Cuvântul liber* (foarte liber!), *Viața românească* (?) dela Iași, *Adevărul* (!) din București, și încă vreo alte două reviste sau gazete cu numiri mai puțin expresive.

În coloanele acestor publicații, liberi cugetători se socotesc îndreptățiți să pornească o mișcare dintre cele mai stăruitoare împotriva credințelor religioase, în special împotriva bisericii noastre ortodoxe, despre care sânt de părere că «destul a dominat și a terorizat»; căci, — spun lăminății tineri, întorși din apus, — cum să o luăm noi, românii, — dela început? Cum o să ne întoarcem cu două mii de ani în urmă, și să ne încreștinăm, și să trecem prin evul mediu, și să înființăm inchiziția, și să ridicăm ruguri... (Parcă toate acestea ar aparține a trecutului bisericii ortodoxe).

Alături de literaturile pomenite, unii mai mari, alții mai mărunți, dar cari cunosc așa de puțin sufletul religios și conservator al țaranului român, avem, slava Domnului, și oameni cu scaun la cap, cari au izbutit ceva și mai înainte să pătrundă în adâncimile sufleteste ale neamului nostru și să arate că biserica ortodoxă este o instituție prin care se susține continuitatea noastră națională pe plănuire ce le locuim și le întreținem, — prin urmare ce viitorul nostru, ca țară și neam, este strâns legat de soarta acestei biserici.

Nu vom pomeni de cele scrise mai de mult, în operele dlor N. Iorga, S. Mehedint și alți valoroși profesori. Ne mărginim, în acest prilej, la câteva observații și constatări mai nouă, datorite dlor C. Rădulescu-Motru și Nichifor Crainic.

Cel dintâi, dl C. Rădulescu-Motru, scrie, în cartea sa din 1924 «Țărănismul un suflet și o politică», următoarele:

Țăranul român este, după părerea unora, un păgân, care-și serbează vechile divinități ale naturii în ritualul creștin.

Alții sânt de părere că religia este un anacronism, menită să se elimineze ca orice rău și să fie înlocuită cu știința, arta și morala pozitivă...

Conceptiile acestea sânt ale orașenilor, ale intelectualilor. Aceștia n'au de unde să cunoască religia țaranului român. În cărțile Apusului pe care le-au învățat ei, n'au văzut descrisă religia țaranului nostru.

«Creștinismul țaranilor români — zice autorul pomenit — este acela care s'a păstrat în tradiția și sufletul bisericii ortodoxe orientale, păstrat chiar și la țărani cari se dau drept uniți cu biserica Romei, cum sânt aceia din câteva județe ale Ardealului. Ortodoxismul este creștinismul primitiv, așa cum îl dă tradiția. Creștinismul primitiv este revendicat și de celelalte biserici. Fiecare dintre celelalte, fie catolică, fie reformată, pretinde că este clădită pe primitiva și adevărată învățătură a lui Hristos. Deosebirea este totuși mare între ele. Creștinismul ortodox are sufletul pe care i l-a dat tradiția, pe când creștinismul celorlalte biserici are sufletul pe care i l-au împrumutat interpreții teologi și inimile care s'au inspirat în mod individual din învățătura lui Hristos. Pe când ortodoxismul exclude contribuția conștiințelor individuale și se reazimă pe tradiție, creștinismul celorlalte biserici este fructul tocmai al contribuțiilor aduse de conștiințele individuale. Este de sigur sublimă pretenția individului de a revendica dreptul să pătrundă până în adâncul credinței religioase și să-și aleagă pe cea adevărată, cum a făcut Luther, dar sublimul este adeseori și un extrem pericolos. Ortodoxismul crede că această sublimă pretenție este o sublimă vanitate a persoanei omenești. Pentru ortodox, adevărata învățătură a lui Hristos nu este de cucerit după Hristos, prin interpretări iscusite ale minții, ci ea stă în tradiție. Cuvântul lui Hristos trăiește grație faptului că a fost auzit, a fost primit de suflete și a fost transmis mai departe, fără să aibe nevoie de iscusința descoperitorilor.

«Această deosebire este plină de consecințe. Ea face din ortodoxism o biserică stabilă, ferită de schisme, și prin aceasta o credință menită să se confunde cu însușul sentimentul național al celui care îl îmbrățișează; — pe când catolicismul se pierde în sentimentul vag al universalității, iar protestantismul este un sentiment legat de personalitatea credinciosului, ortodoxismul bazat fiind pe tradiție, găsește în tradiție fiecărui popor rădăcini naturale, pe care el se ridică din secol în secol mai cu temei, pe când bisericile creștine apusene sânt străine de tradițiile diferitelor popoare și adeseori chiar se dușmănesc cu ele. Biserica ortodoxă devine astfel o adevărată instituție de stat prin care se întreține continuitatea națională, cum nu este o altă biserică».

Al doilea, dl N. Crainic, distins purtător al condeiului, care nu înțelege că ar trebui să se ferească de «mirosul de tă-

măie și de busuioc» al preoției noastre, face în *Cuvântul* din 14 I. c. următoarele aporții asupra argumentelor care vorbesc de «evul mediu, inchiziție și ruguri»:

«Sărmani adversari ai ortodoxiei, și grosolană ignoranță a istoriei și caracterului acestei ortodoxii! Ce om, din câți cunosc măcar elementele sumare ale istoriei noastre, ar putea vorbi despre evul mediu ortodox, despre inchiziția ortodoxă, despre rugurile ortodoxe? Un singur caz de teroare, cotrobăii cu lumânarea prin ungherele veacurilor ortodoxe, nu s'ar putea cita! Adversarii aceștia combat cu perfectă ignoranță un lucru de care și istoricește, și sufleteste se simt străini. Ei confundă ortodoxismul cu catolicismul. Ei pun cu nevinovăție păcatele trecătoare ale celui din urmă în sarcina celui dintâi. Sancta simplicitas!

«Un conflict între credință și știință a fost. A fost acolo unde s'a născut știința modernă. Și s'a consumat, când s'au clarificat domeniile uneia și celeilalte. Știința a creat fabrica. Azi în fabrică trăsește alături de credință (vezi creștinismul american), cum trăsece alături în cărțile monumentale ale filosofilor. Cine ar mai putea vorbi chiar în occident de o viitoare inchiziție bisericească, după ce confuzia dintre credință și știință s'a lămurit? Bieți adversari ai ortodoxiei, ce panică teribilă își va fi turnat prin veacuri otrava în sângele vostru, că tremurați și azi urmăriți de năluci medievale?

«S'a vorbit totuși necontentit de toleranță verbală la ortodoxismului, de marele spirit de îngăduială și de iertare care e fala lui și esența doctrinei lui Isus. Progresele de orice fel n'au găsit niciodată porți închise, ci libertatea de a intra și de a se adapta spiritului primitiv al acestui popor. Inseși revoluțiile care s'au făcut ori s'au pregătit pe pământul românesc, au fost alimentate ori măcar sfătuite de spiritul bisericesc. Iar sensul care se desface din războaiele românilor, războaie aproape exclusiv de apărare, e un sens creștin. Dușmanul istoric a fost în rândul întâi turcul și tătarul, și acest dușman în graiul popular se confundă cu *păgân*. Această contopire de noțiuni e ilustrativă pentru mentalitatea noastră populară, care se definește de altfel conștient creștină. Ea a știut să se afirme ca atare și să se apere ca atare chiar față de încercările de convertire ale altor confesiuni creștine. O străveche și repetată propagandă catolică, susținută uneori de voievozi, de cele mai multe ori de domnițele lor, a avut rezultate nule. Ce înseamnă toate acestea dacă nu conștiința clară a specificității ortodoxe

a poporului nostru? Că în sufletul popular există resturi de mitologie păgână, nu trebuie să ne sperie. În domeniul religios, fondul mai vechi nici odată nu se suprimă, ci se corectează ori se transformă printr-o doctrină nouă. Resturile de păgânism ocupă o însemnată parte a totului inferior în mentalitatea românească. Sensul dominant al istoriei noastre și al luptelor sociale e un sens creștin. Insași marea revoluție agrară, petrecută fără strop de sânge, sub ochii noștri se integrează în acest sens istoric. Abdicarea fără protest a latifundiarilor a însemnat recunoașterea dreptății sociale care stă la baza reformei noastre agrare. S'a arătat biserica dușmană acestei salvatoare revoluții pașnice, s'a opus ea reformei electorale sau, dimpotrivă, preoțimea a luptat în primele rânduri pentru ridicarea economică, politică și culturală a maselor?»

Eată dar că ortodoxia, combătută deoparte cu înverșunare de unii cavaleri «ai tristei figuri», își are și apărători sinceri în șirurile mirenilor de care, cu drept cuvânt, biserica drept măritoare se poate mândri.

Din parlament. În ședința senatului dela 16 I. c., la discuția generală despre proiectul reformei administrative, a luat cuvântul P. S. S. Episcopul Varolomeu al Râmnicului. Oratorul a precizat normele unei bune legislații și a insistat în special asupra administrației birocratice, care împiedică orice progres real. După aceasta, vorbitorul găsește că elementul preotesc nu este d'ajuns admis să conlucreze pe tărâmul administrativ, unde ar putea contribui de asemenea la binele comun. În sfârșit cere ca femeile să poată fi cooptate în consiliile comunale și județene, ear calitatea de rudenie cu primarul să nu fie împedecare pentru a putea face parte din consiliul comunal.

Prietenii României în America. Primim vestea că la New-York a fost deschisă instituția care poartă numele «Friends Romania» și care are de scop de a face ca România și românii să fie cât mai bine cunoscuți în Statele Unite în toate manifestările lor și a strânge legăturile de prietenie între cele două popoare. Aceasta s'a făcut grație marelui filoromân Cronwell, care prin dărnicia sa a dat posibilitatea redeschiderii acestei instituții ce ne va face cunoscuți în Statele Unite așa cum sântem, și nu așa cum poate unii de peste Ocean își închipuie.

Cuvânt și faptă

Războiul ce s'a scurs, a dus cu sine mari jertfe materiale și morale, — dar, în schimbul lor, n'a dat omenirii diamantul căutat al adevărului și al perfecțiunii.

Dacă neamurile s'au găsit și s'au adunat, croindu-și hotare naturale, nu este însă mai puțin adevărat că lupta spre ideal n'a luat sfârșit. Din contră, munca grea acum începe, în domeniile politice, economice, educației și nu mai puțin pe tere-nul religios-moral.

Biserica simte și ea sarcina marilor schimbări ce o împrejmuesc, și caută mijloace și metode să se potrivească vremurilor prin care trecem.

Dat fiind că pacea obștească numai cu ajutorul ei se poate restaura, și idealul numai prin ea se poate atinge, rolul bisericii în viața popoarelor nu poate fi socotit ca ceva secundar, ci trebuie luat de bază și normă de viață.

Întelegem prin urmare cu atât mai bine încercările de înfrățire între popoare prin biserică, inițiate încă de pe la 1830 la Oxford, și mișcarea anglo-americană dela 1860, sau congresul alianței mondiale din 1918, — toate simptome netăgăduite ale unei necesități de armonizare sufletească a omenirii prin mijlocirea bisericii.

Sânt începuturi, care au de scop idealul comun prin aflarea firului conducător, care să ne înzestreze cu mijloacele de-a ajunge la o situație promițătoare din toate punctele de vedere.

Întru cât ne privește pe noi ca stat național, constatăm că adevărul exprimat de Bossuet: «Religia a fost puterea care a dus viața națională la forma desăvârșită... la cea mai înaltă exorise a ei», a fost înțeles de factorii cari compun acest stat atunci, când prin constituție și prin noua organizație unificatoare s'a hotărât poziția bisericii noastre ortodoxe.

Ea, în noua fază de viață, va căuta mijloacele potrivite prin care să desăvârșască opera națională și spirituală a fiilor ei.

Activitatea sa viitoare nu poate decât să se desvolte corespunzător postulatelor evanghelice.

Poporul român în cursul veacurilor, a adăugat la elementul moral superior al credinței sale, toată truda, bucuria și nevoile sale, făurindu-și cultura și tradiția. Este astfel stâlp puternic al țării și al legii sale ortodoxe.

În spiritul acestei credințe avem să ne perfecționăm armele culturale pentru biruință.

Vom desfășura o vie mișcare literară de caracter religios și cu scop de popularizare.

Cine nu cunoaște roadele binefăcătoare ale Universității populare dela Vălenii de Munte?!

Dacă acest altar al culturii populare în duh național a fost în stare să-și câștige jertfele unor zeci de mii de vieți, un altar al credinței ortodoxe să nu poată da impuls moral spre realizarea principiului creștin în practică?!

Comoara ortodoxiei, scoasă la iveală, va străluci în adevărata-i haină, așa cum cer trebuințele vremurilor ce trăim.

Sectelor religioase le vom opune rezistență vie a poporului, luminat asupra postulatelor credinței sale.

Vom trece din lumea de intelectualism în lumea fapturilor, folosind armele corespunzătoare din viața pilduitoare a Domnului.

Mântuitorul a zis tinărului: «Mergi și fă și tu asemenea». Cu alte cuvinte, învățătura are preț numai când *voința* dă impuls la fapte.

Școalele au dat năvală asupra științei raționale crezând că scopul vieții este a ști, și nu a trăi.

Scurtă e însă viața, și cine nu învață turnând în forme concrete cunoștințele sale, se pomenește că a învățat, dar n'a trăit.

Pe lângă școalele primare și secundare avem cimitire, unde azi zac strămoșii, părinții și eroii întregirii neamului. Oare aceste morminte nu s'ar putea cultiva și îngrijii de înșiși acești elevi, exponenții cultului eroilor, cari ni-au dat să prăsnim ziua înălțării?!

Din daniile lor mici s'ar putea ajuta copii de invalizi, ca lecțiile de religie să ia forme concrete, iar elevii prin experiență

FOIȘOARA

Excelsior

Veniți, veniți, copii ai zării
Și ai tărilor albastre...
Spre culmi, argintul depărtării
Mijeste inimilor noastre...

Lăsați noroiul greu al humii
Cu închisorile ei sumbre,
În cart rănesc a'ătea mamii
Și te pândesc demonic umbre.

Mincunilor otrăvitoare
Cântați-le, copii, prohodul,
Lăsați crâmpenele din soare
În voi ca să-și producă rodul.

De ură și de patimi multe
Sânt inimile noastre arse...
Ne scapă, Doamne, din năvodul
Acestei sângeroase farse.

Sfășiați cu mâinile-amândouă
A nelnerederii cortină,
Ca să thunde 'n voluri dese
Notanul sacru de lumină.

Fluidul forțelor divine
Prin ochii voștri se strecoară,
Păstrați în sufele izvorul
Curat și sfânt ca pe o comoară...

Și, unși cu mirul suferinții,
Sa 'nvîngem spațiul înălțimii...
Să ridicăm altar credinții
Cântând în cor cu heruvimii...

Copli al muzelor ușoare,
Robiți adescori născuți,
O, nu v'abateți din cărarea
Eternului frumos al crucii!

Să trecem marea necredinții
Înspre lagunele iubirii...
Spre fărlele fagăduinții,
Plutind în barca feteții...

Mal sus, spre culmi, mal sus, într'una,
În crugul cerului cu stele...
Ne vom scaldă în plot de raze
Și vom renaște toți în ele...

Ne vom trezi atunci în ratul
Acestul glob, ca pe un astru...
Ș'n sufele va da năvală
Potopul cerului albastru...

Brașov, Februar 1925. Ioan Al. Bran-Lemeny

O pastorală a Episcopului Gedeon Nchitici din anul 1784

— aflată în arhiva bisericii ortodoxe din Crăciunel, tractul Târnavă —

Păr. Iuliu Moldovan ne scrie următoarele: «On. Redacție, — Imi iau voie a trimite spre publicare în «Telegraful Român», o Pastorală arhierescă a Episcopului Gedeon Nchitici din anul 1784 aflată într'un «Protocolom popesc» ce se păstrează în arhiva bisericii noastre din Crăciunel (tractu Târnavă) și care datează din anul 1780. În acest «Protocolom» am aflat o mulțime de porunci și ordinațiuni împărătești din timpul vicarului episcopesc Ion Popovici, al Episcopilor Gedeon Nchitici și Gerasim Adamovici, precum și pastorală de ale acestora și circulare primite protopopilor și preoților de sub jurisdicția lor.

Între altele, se păstrează Circulara Episcopului G. Nchitici pentru întrunirea protopopilor la soborul ținut în Sibiu în 27 April 1783, apoi o pastorală a aceluiaș Episcop pentru linișirea preoților și credincioșilor agitați de mișcarea revoluționară a lui Horea, Cloșca și Crișan, precum și multe decrete împărătești umilitoare pentru biserica noastră, în special cele privitoare la «examenul cel de 6 săptămâni», care îngreună revenirea la biserică mamă a credincioșilor noștri trecuți la unire din forță majoră.

Toate sânt scrise cu litere cirile, unele foarte vechi, și le affu interesante nu numai din punct de vedere al limbii literare scrise și vorbite, ci

să devină nu numai acumulatori de cunoștințe, ci și izvor de energie efectivă.

Biserica noastră, între noile condiții de viață, e datoare a desveli comoara ortodoxiei făcându-o cunoscută lumii și poporului credincios, pregătind astfel terenul spre pace prin înfrățirea tuturor.

Pilda strămoșilor noștri, în materie de credință prin faptă, ne va servi veșnic de călăuză pe care, urmându-o, influența bisericii ortodoxe se va resfrânge departe peste hotarele geografice ale țării.

Pr. A. Ștefan.

Cei ce se lapadă de credință

Iși are și America, — ba îndeosebi ea, — adventiștii săi de ziua a șaptea.

Zărele de acolo au descoperit următoarele năzdrăvnii:

S'a aflat în America o femeie stricată de cap, care în lipsă de altă ocupație serioasă și-a ales cariera de "prohorici", și a început să răspândească în numele Domnului tot felul de știri fantastice întru nimic deosebite de viziunile bolnave ale celor internați în azilurile de nebuni.

Pe urmă ei au răsarit alți și iarăși alți proci în diferitele părți ale Americii, și pe urmă — ce li-a dat necuratul în gând, — se apucă și răspândesc vestea că ei "au vorbit cu Dumnezeu", că Dumnezeu s'a săturat de ticăloșiile oamenilor și că s'a hotărât ca pe ziua de 6 Februar, să prăpădească lumea, cruțând numai o mână de oameni care cred și mărturisesc credința singurei biserici adevărate care ar fi "biserica adventistă de ziua a șaptea".

Cei creduli și-au vândut averile și au alergat la California, unde era să li se arate Domnul și să i-a cu sine; iar alții s'au strâns în grupuri pe malurile din apropierea orașelor dând de lucru poliștilor cari nu voiau să audă de sfârșitul lumii.

Și lumea nu s'a prăpădit — și nu se va prăpădi. Dar se vor prăpădi nebunii, cari cred în asemenea fleacuri. Unii dintre acești sectari au rămas acum săraci, alții și-au pierdut lucrul de mai înainte, alții s'au împuscat de frica sfârșitului, iar alții încep acum să se spânzure sau să prăsească legea și credința care li-a nenorocit și li-a făcut de rău.

În Tolido, Karl F. Danzeisen și-a împuscat soția și pe sine; în Cleveland predicatorul și prorocul Charles Ford s'a spânzurat, pentru că soția sa, văzând că nu se prăpădește lumea, s'a lapădat de credința și biserica lui.

Așa plătec nebunii!

Ziua unui cerc religios

Întrunirea cercurilor religioase sânt oeziunile cele mai potrivite d'a aproia sufleteste profeima noastră de popor și de a discula în fața unui auditor mai larg problemele, ce răsar din situaținea locală.

Organizarea cumințe a lor cere muncă, abnegație și jertfe pentru a le face să aibă rezultate pozitive și să nu rămână numai simple formalități. Rămânând pe terenul unei slujbe în sobor, săvârșite în grabă, înveamnă a nu exploată câmpul larg ce li se ofere și a lăsa nerlucrat un teren productiv.

Unul din cele mai harnice și mai bine organizate cercuri religioase din arhiepiscopie este fără îndoială cercul *Prejmer* (tr. Brașov), cuprinzând parohiile Prejmer, Harman, Sânpetru și Bred; acest cerc a fost organizat încă cu mulți ani înainte războiului și activitatea lui a fost continuă și melodică și a îmbrățișat cele mai complexe probleme.

Credem că nu este de prisos să remarcăm, nu pentru lauda membrilor acestui cerc, ci ca un mod de a lucra demn de imitat, diverse momente dela ultima întrunire, ținută Duminică trecută în parohia Prejmer.

Serviciul divin a fost celebrat de noul protopop al Brașovului, Păr. Dr. Iosif Blaga, asistat de preotul I. Micu (Bod).

Biserica strălucie de curățenie și era atât de fisită încât mare parte din femei se grămădisu afară în jurul ferestrelor. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt propriu al cercului religios și al cercului didactic (învățătorii din cele 4 parohii). Relevăm această colaborare, care concentrează toate forțele în serviciul propagandei religioase și culturale. Acest cor al cărui membri (preoții, învățătorii și soțiile lor) sânt împrăștiați în patru sate, deși au avut să înfrunte mari greutăți, s'a impus dela început.

Păr. protopop a vorbit la priceasnă despre năzuința spre dea-vărsire creștinească, fiind urmărit cu evlavioasă atențiune. S'a celebrat apoi parasitos pentru preoții și învățătorii răposăți din cele 4 parohii, foști membri ai cercului.

Conform vechiului obicei, a urmat masă comună, servindu-se mănăci de post, masă la care au luat parte membrii comitetului parohial, membrii români din consiliul comunal și alți fruntași, precum și membrii celor două cercuri. Un prilej nou pentru educația socială. S'au rostit cuvinte calde, în deosebi din partea pâr. protopop Dr. I. Blaga pentru I. P. S. Sa A. hiepisopol și Mitropolitul nostru *Nicolae*.

După masă a urmat în sala cea mai mare a școlii o adunare populară, foarte bine cercetată, pe care a deschis o pâr. protopop.

O foarte reușită conferință religioasă a ținut, luând de baza scrierile lui *Proh-szka*, pâr. Orecanu (Herman) citind din prelucrările sale lucrate în temnița Clujului, despre necesitatea

multumirii de sine și a îndestulării cu darurile lui Dumnezeu. Învățătorul Fătuleț vorbește despre obligativitatea școlară și alte probleme. Parohul local face nu o predică, nici o conferință, ci un cld apel frătesc: poporul de față, pentru îndrumare, *prin pilda*, din partea părinților a tinerimei adule, pe căi mai bune, zugrăvind în colorii vii lipsurile de educație ale acestei tinerimi. Frumoase sfaturi și lămuriri dă și revisorul școlar P. Dan. Corul cercului religios cântă apoi primul concert religios de Muzicescu și Marsul lui Mihai Eroul, de V. du. După cuvântul de închidere, se împart între credincioși peste 300 broșuri (*Predica de pe munte, Bibl., Cunoștințe folositoare* ș. a.)

În curtea școlii a urmat o reușită producție școlară cu coruri, declamațiuni etc. Amintim aici și sărbătorirea jubileului de 50 ani etate și 30 ani de carieră dascălescă și căsătorie a învățătorului director local G. Șurariu, din partea colegilor și poporului.

Între momentele remarcabile din activitatea din trecut a acestui grup religios, amintim înființarea societății tinerimii încă înainte de război, și a altor reuniri, organizarea unor foarte reușite producțiuni teatrale (piesa Ardealul de Cehan Racoviță) în fiecare din cele 4 sate, împărțirea de cărți și broșuri, procesiuni la holde cu rugăciuni de mulțumită pentru roade etc. Programul de activitate este larg și va fi publicat și în acest organ.

Cercul a fost invitat și în parohii din alt tract (d. p. Doboli inferiori, Treiscaune) și la întrunirile lui au luat consecvent parte și preoții din alte cercuri, precum și alți intelectuali, medici, advocați etc. cari au ținut și ei prelegeri populare.

Cor.

Ante-proiectul băuturilor spirtoase

Comisiunea spirtoaselor lucrează la ministerul de finanțe zilnic, pentru stabilirea formei definitive a proiectelor de lege pentru fabricarea spirtoaselor și desfacerea lor. Peste câteva zile se va convoca comisia plenară, urmând ca, după câteva ședințe, proiectul de lege să fie depus la cameră.

S'a mai introdus în proiect următoarea inovație: brevetele din zece în zece ani vor fi reînnoite, iar taxele de reînnoire vor fi cele de eliberare a licențelor.

Drepturile câștigate nu sânt stîrbite decât pentru o parte din carciunile dela țară, care vor fi trecute de aici înainte sub administrația cooperativelor sateștil.

În proiect se prevede că negustorii de coloniale nu pot desface băuturi spirtoase decât în sticle închise.

Actualii posesori, deținători de brevete, vor trebui să renunțe ori la comerțul de coloniale, ori la cel de băuturi spirtoase.

și pentru cunoașterea modului de gândire și a gradului de cultură al Episcopilor și preoților din acele timpuri...

«Protocolom popesc», după ce voi aduna din el datele privitoare la trecutul bisericii din Crăciunel, unde am servit 20 ani, li vom trimite muzeului nostru. Priimiți scl. — Lasăul român, 21 Februar 1925.

Pr. Iuliu Moldovan.

Pastorală are următorul text:

După coperinderea milostivei împărăteșii porunci date prin înălțatul crăcescul gubenum la 17 Martie anulul curgător supt numărul 2246: și prin mine la 21: lunie priimică cu prea plecată cinste pentru înălțarea a tuturor dregătorilor a petrece fieștecare dregătoriu întru plinirea ce a desăvârșit a datoriiilor sale, că așa preamlostivul gândul și voia cea prealnală împărătească, spre binele și fericirea, a credincioșilor supușilor săi, după a căruia putere ca un duhovnicesc arhipăstor părintește, vă arătăm datorii cea preoatească a fi desoperită cu următoarele punctumuri:

1. Datoria cea preoatească iaste a cunoaște pre adevărul ziditorul Dumnezeuul nostru, că nu iaste destul preotului și creștinului a ști și a cunoaște ce iaste Dumnezeu, ci mai mult se cade a face ce poruncește și voiaște Dumnezeu.

2. Doria cea preoatească iaste a împlini cele zece porunci dumnezeiești ferindu-se de tot răul și de tot păcatul îndreptându-se după voia lui dume-

nezeu cea sfântă voia sa sa, iubind pe dumnezeu din toată inima și din tot sufletul lui, iubind asemenea pe fratele și aproapele său, cu tot felul de chip și dragoste ca însuși pe sine, și cu tot felul de ajutor și de facere de bine fără deschiinirea neamurilor.

3. Datoria cea preoatească iaste a merge la biserica și a face nelncelat rugăciune cără dumnezeu păzinduse și ferinduse de toate păcatele cele aducătoare de rușine, de perire, de urgie împărătească, de moarte și de lipsirea împărăției cerului, părăsirea de sudalme, de clevele, de minciuni, de hule, de strâmbătăți, de curvie și de jurământ, de ucidere și de beție.

4. Datoria cea preoatească iaste cu tot sufletul a se silii a fi credincios ascultător și supus preamlostivului împărătorului nostru, prea înaltei curții împărătești și tuturor prealnatelor orândualelor împărătești și ținind și cunoscând după cuvântul apostolicesc, că toată stăpânirea dela dumnezeu iaste orânduită ca să putem fi vrednici de dobândirea milei cel împărătești, care totdeauna ca un milostiv părinte tinde mila sa credincioșilor și ascultătorilor filior săi.

5. Datoria cea preoatească iaste a nu pofti nimica ce iaste al deaspopelui și al vecinului său, ci a fi mulțumit cu talantul cel dat lui dela dumnezeu și să nu răpescă dela altul nimica.

6. Acestea făcându-le și împlindule singur preotul nu să cadă ca să caute numai folosul și venitul sau cel de chilin care iaste pentru sine și pentru casa sa, ci să fie dator pentru oile sale cele cuvântătoare de supt parohia sa să învețe ca parohianii împreună cu pruncii săi și cu toată casa sa, să facă ceea ce poruncește dumnezeu și sfânta evanghelie.

7. Să aibă tot preotul frica lui dumnezeu întru sine păzinduse de mânia și de toată fărâdeleagea, aducânduș aminte că după cum iaste dumnezeu milostiv: așa iaste și drept judecător, carele nu numai în lumea aciasta, ci și în cea viitoare, la înfricoșata de pe urmă judecată dumnezeiască, va răsplăti celor buni în lumea această cu bunătățile pământului cu îndestularea, cu rodirea și grăsimiea pământului, cu bună norocirea stării sale, cu îndelungată sănătate și cu viață liniștită și iar în cea viitoare cu împărăția cerului, dar celor răi și neascultători în lumea aciasta răsplătește dumnezeu cu trimiterea sclărilor, primeidiilor, boalelor, cu lipsirea roadelor pământului și alte greutăți, cu moarte năpraznică, cu munca cea de veci, cu focul nestins și cu viermii cel neadormiți.

8. Datoria iaste preotul după chemarea sa cea duhovnicescă, după cum au luat jugul acesta duhovnicesc și evanghelicesc întâindusă

Termenul de desfacere a băuturilor spirtoase a acelor ce vor să rămână cu magazinul de coloniale, este de șase luni.

În proiect se prevăd trei clase de cârciumari.

Taxe ce vor fi percepute, vor fi între 5—20 de mil lei anual.

Distanțele între cârciume în piețe și maldanuri vor fi mai mici, decât cele la localurile obișnuite.

Reforma la orașe constă mai mult în impuneri de taxe și desființarea vânzării spirtoase în magazinele de coloniale.

Reforma socială se va resimi la sate, unde organele de control sînt constituite în persoana preotului și învățătorului; iar organele de desfacere sînt cooperativele satești.

După terminarea discuțiilor în comisia p'enară, dl Vintilă Brătianu va convoca pe reprezentanții presei pentru a face o expunere amănunțită asupra acestui proiect.

Minoritățile în Transilvania

Atmo din Roma de sub direcțiunea dlui prof. Benedetto de Luca, a publicat la 26 Februar 1925 următoarele date privitoare la situația minorităților etnice d'n Transilvania:

După cele mai nouă statistice, din 5.114.124 locuitori ai Transilvaniei, 2.953.499 sînt ortodocși, 2.160.625 se țin de diferite culturi și rituri: 963.017 catolici, 719.601 reformați, 74.192 unitari, 222.475 luterani, 181.340 israeliți.

Personalul religios și laic era plătit pe vremea stăpînirii ungurești numai în parte de stat, în special numai catolicii. Azi toți sînt plătiți exclusiv de statul român și bilanțul ministerului cultelor prevede pentru minorități o cheltuielă de 42.314.273 lei. Personalul conducător al culturilor minoritare, canonici, protopopi și membri ai consistoarelor episcopale s'au sporit: la Alba-Iulia (catolici) de la 8 la 11+2; la Cluj (catolici) de la 7 la 18+3; tot la Cluj (unitari) de la 4 la 13+3; la Sibiu (luterani) de la 11—23. Profesorii seminariilor cari înainte erau plătiți de episcopi, sînt azi toți plătiți numai de stat. În ce privește școlile confessionale, statul român le-a augmentat numărul în proporția următoare: catolice de la 377 la 425; reformate de la 362 la 684; luterane (săsești) de la 258 la 268; luterane (ungurești) de la 4 la 14; unitare (ungurești) de la 27 la 44. După război s'a făcut dar o augmentare de 407 școli la 1028. La acestea se adaugă un spor de 671 școli ale statului, în localități cu populație minoritară.

Trecând la licee, catolicii aveau 10, acum au 15; reformați de la 9—11; luterani de la 6—10; unitari de la 1—3. Se mai adaugă și 9 licee ale statului.

Pe teren cooperativist și de asociațiune: unguri aveau la 1918 numai 325 cooperative,

acum au 354; societăți filantropice 106—120; religioase 28—34; muzicale 31—37; sportive 20—30. Băncile s'au sporit de la 22 la 44.

Azi apar în Transilvania 138 periodice în ungurește.

Elementul sășesc din Transilvania a văzut sporindu-i se asociațiile economice de la 417 la 450; culturale de la 100 la 146; filantropice de la 52 la 59; muzicale de la 74 la 101; sportive de la 14 la 31; religioase de la 18 la 21. Au întemeiat 11 bănci și dispun de 60 periodice.

Șvabii catolici, care sub stăpînirea Ungariei aveau 25 ziare, au acum 67...

Și, cu toate acestea se ivesc, când și când, giasuri care oftează după cele trecute vremi.

Să îmbunătățim cântarea bisericească

Cine n'a simțit în viața sa fiori la auzul unei bucăți de muzică, cântată în chip minunat? Cine n'a simțit o prefăcere în sine a simțurilor, a gândurilor și chiar a întregii sale ființe după un concert, când încă ești stăpînit de impresia ce a avut asupra ta muzica ascultată!

Să luăm oare lucrare muzicală a unui compozitor, în ea vom găsi accente, care vor caracteriza în chip uimitor sufletul celui care a dat aceea bucată și, fie ea chiar fără cuvinte, un joc de sunete numai, ea ne va vorbi de multe, răscolind sufletul până în cele mai depărtate adâncuri... Din natură omul s'a născut cântăreț... și vom adăuga: poporul nostru îndeosebi iubește mult să cante...

Artile noastre populare sînt adevărate comori și creațiuni, în care se ogîndește toată viața poporului, din gura căruia au ieșit.

Câte simțiri trezește în suflet ascultarea numai a doinei, a acestui cântec, sau mai bine plîns, izvorât din inima îndurerată a ciobanului, care și plînge oilele... Notele plîng... și cu ele și sufletul plînge, și dacă ele rîd, și sufletul rîde.

Estă ce poate face muzică! Dacă și s'a întîmplat să iei parte la vre o seară școlară, dată într'un uitat colț de țară, unde-i neștiință și întinerie, de bună seamă vei vedea cu câtă bucurie ascultă sănenii cîntăcele cântate de glăsurile nevinovate ale scumpulor copiiș. Ce mulțumire pe fețele întunecate de grijă, nevoi și de povara muncii...

Școlile primare dau lucruri bune, dar păcat, că ele nu sînt cărmuite, cum erau, de organele bisericești... Să punem în gura copiilor afară de cîntăcele, care mîngîie urechea și aduc plăcere auzului, altfel de cîntăce, — care să se ducă la inimă, să patrundă în suflet, zguduindu-l până la lacrimi, — cîntăcele bisericești.

Dacă cîntăcele lumesci aduc atîta folos sufletului, ce putem spune atunci despre imnele sf. Liturghii, cîntate pe mai multe giasuri?

Asemenea se poruncește preoților din protopopiatul vostru ca totdeauna și mai vîrtos la zilele cealea orînduite ale sărbătorilor și ale duminicilor să se silească să învețe pe parohianii săi și să le arate poruncile lui Dumnezeu și voia lui, dar cunoscînd că ore unul din parohiani nu viețuiește după cum poruncește Dumnezeu, și după cum vam învățat, pe acela cu duhul blîndețelor fără mînie, cu liniște și cu pace săl îndrepteze, arătînd că de greu iaste a cădea cineva în mânia lui Dumnezeu și urgia împărătească, de care s'a fercăscă Dumnezeu pe tot creștinul, și căt iaste de bine avînd viață curată și îndreptată după poruncile lui Dumnezeu, a fi în mila lui Dumnezeu, că pe acela Dumnezeu așa îl iubește deî păzește ca lumina ochilor, după cum zice sînta scriptură că cei ce iubesc pe Dumnezeu vor spori într-o toate celea bune și care iubește adevărat pe Dumnezeu, acela și împlinește poruncile lui Dumnezeu.

Pentru aceasta, precucernice protopopae, să privegiezi ziua și noaptea și cu tot sufletul să te silești ca cu învățătura aceasta și cu pilda voastră să faceți folos duhovnicesc și creștinesc între preoți și parohiani.

Asemenea și poruncile cele împărătești cele mai nainte de aciasta date, să să împlinească precum și protocoale să să ție, de care înție.

Aceste imnuri sfinte, cîntate de unul, cum aproape pretutindeni se obișnuiește, pierd din farmecul și frumuseța lor și n'au aceea înălțare asupra credincioșilor, decât cînd ar fi cîntate de un cor de copii sau cor băibătesc, mixt, ori de toți credincioși.

Un îndemn de înclinare și de alunecare spre baptism este și lipsa unei cântări organizate, fără care sf. Liturghie apare ca ceva rece și neatrăgător.

Apostolul Iacov scrie: «Este cineva cu inimă bună? Să cante...» (5, 13).

Această inimă bună o au credincioșii, și dispoziția spre cîntec o au, dar lipsește îndemnul și pe de altă parte silința, răvna și munca dela cel în drept.

Dacă n'avem în practica bisericii noastre orga sau pianul, — organizarea corurilor se simte ca o nevoie pentru mersul mai bun al vieții bisericești.

Organizarea de coruri, din școlari sau doritori, căci de cei întâi și de aceștia din urmă sînt destui, să fie pusă ca o datorie pe seama tuturor cîntăreților din toate parohiile, să se introducă un control riguros, și acolo unde nu se vor afla coruri bisericești să se ia măsuri hotărătoare.

Pr. A. Luțcanu.

Din Basarabia

A. S. R Principi-le Moitenitor Carol a început o activitate intensiva în scopul răspîndirii culturii românești în Basarabia.

Fundația Principele Carol primește un sprîjin mare din partea A. S. R. În această direcție, începînd a înființa în toate centrele basarabene «Căminuri culturale». Aceste sînt menite să formeze spiritul norodului basarabean, arătîndu-i pericolul bolșevismului, să-i trezească iubirea de neam și țară, să l atragă spre cultura românească, îndepărtîndu-l dela contactul cu elementele subversive. Astfel de căminuri și-au început acum activitatea în județele Bălți și Soroca.

A. S. R. a apelat la scriitorii și ziarștii din țară, cari au răspuns cu drag acestui apel și țin conferințe dese la sate și orașe.

În prezent, o mare activitate în această direcție desfășură dl Mihail Sadoveanu. Daa a vorbit zilele trecute la Bălți, în fața unui numeros public, despre Ioan Crengu.

Fundațiunea Principele Carol procează și numeroase conferințe științifice prin satele basarabene. Medici specialiști vor vorbi norodului despre pericolul alcoolismului și boalelor, care fac ravagii mai ales în Basarabia de Nord. Se vor proiecta filme educative cinematografice cu vederi din țară și străinătate. Se vor tipări cărți, cu litere cirilice, din scriitorii buni și se vor împărți în mod gratuit cărți pentru bibliotecile rurale.

cu faptele ceale bune bogoslovnicești, cu credința, cu nădejdea și cu dragostea să umbie pe calea mîntuirii rugîndu-să lui Dumnezeu ca săl dea putere și ajutor de sus a putea împlini voia și porunca lui Dumnezeu cea ducătoare la împărăția cerului.

9. Precucernice protopopae, aciasta am arătat pe scurt datorile cele preoțești care păstorește vă sfătuim și păstorește vă poruncim ca singur mai nainte să te silești cu toată inima și cu tot sufletul ție împlini, după aceia să arăți și să înveți pe preoții din protopopiatul vostru ca toate acestea să le știe și știindule să le împlinească și nu numai acum, ci totdeauna, la toată întîlnirea voastră cu preoții, să le aduceți aminte de poruncile ca după acestea să îndrepteze viața sa, și după ce vor petrece acestea, fără zăbavă să aibă datorie asemenea să înveți și pe parohianii săi, că acestea nu numai protopopul și preotul, ci și tot parohianu iaste dator a le împlini și într-o faptele cele bune a vieții.

Mai pre, urmă precucernice protopopae, dînd pildă bună și fiind lumină înaintea preoților și parohianilor să privegezi și să iai samă foarte bine și să grijești să înveți preoții pe parohianii săi, de acestea, și de cumva nu ar purta viața sa cum am arătat, săl dai înaintea noastră pre unii ca acela ca săl îndreptăm.

gînd că așa urmați, ca un părinte al vostru mare bucurie și îndestulare la inimă voi avea și pentru aceia voi fi silitor a vă avea în dragoste părintească și în milă arh erească, rugînd pe milostivul Dumnezeu ca în lumea aceasta să vă fericască cu darul său cel sfînt și pe urmă să îndvrednicească și la împărăția cerului care iaste gătita tuturor celor ce împlineesc poruncile lui Dumnezeu și ca de mila cea împărătească să nu fiți lipsiți niciodată urmînd acestora, și aceasta tot preotul să o pue în protocolul său și des să citească învățătura aceasta, și precum al'primiți, și la toți preoții a vesti să ne înștiințați. Așa făcînd mila prea puternicului Dumnezeu să fie cu precucernicia ta, pururea rămînînd

Al Precucernicieii tale

de tot binele voitor
Gedeon Nichitcl
episcop numit al Ardealului.

La Bibliotecă din Sibiu se află de vînzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvîntarea l. P. S. Sale
Dnail Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei, plus porto postal 5 Lei.

Pentru cultură și filantropie

Adunarea generală a institutului financiar *Albina* din 21 i.c., primind propunerea făcută din partea consiliului de administrație a băncii, a hotărât ca distribuirea cvotei pentru scopuri culturale și de binefacere de Lei 890.000 să se facă în următorul mod:

Pentru fondul internațional de băieți, Sibiu Lei 150.000. «Asociațiunii» pentru trebuințele proprii Lei 40.000, pentru internațional de fete Lei 10.000. Catedrala ort. rom. din Cluj Lei 50.000. Contribuire la colecta pentru școlile din Blaj Lei 25.000. Societatea pentru Ocrotirea orfanilor din război, regiunile Sibiu, Cluj și Timișoara câte Lei 5.000. Pentru burse la școlile comerciale din Sibiu, Brașov, Cluj Timișoara și Tg. Mureș, câte Lei 10.000. Fondul studenților bolnavi din Brașov, B. și Brad câte 300 Lei. Societatea «Crucea Roșie», Filialele din Brașov, București, Cluj, Lugoj Sibiu, Timișoara și Tg. Mureș câte 1000 Lei. Masa studenților, Sibiu 40.000. Internațional de băieți arhidiecezan, Sibiu Lei 15.000. Reuniunea femeilor române, Sibiu Lei 10.000. Reuniunea pentru ajutorarea alienaților Sibiu 3000. Fondul cultural «Partenie Cosma» Sibiu Lei 20.000. Reuniunea română de agricultură, Sibiu Lei 2000. Reuniunea meseriașilor români, Sibiu Lei 4000. Căminul ucenicilor, Sibiu 5000. Reuniunea română de muzică, Sibiu Lei 5000. Societatea «Principele Mircea», Sibiu și Brașov câte Lei 2000. Orfelinatul Ortodox din Sibiu Lei 4.000. Societatea Sportivă «Som» din Sibiu Lei 6000. Internațional de băieți din Brașov Lei 10.000. Asociațiunea pentru sprijinirea învățătorilor și sodalilor români din Brașov Lei 4.000. Căminul Ucenicilor, Brașov Lei 5.000. Internațional reuniunii femeilor române, Brașov Lei 2.000. Societatea Geografică Română, București Lei 5.000. Căminul studenților universitari, Cluj Lei 10.000. Căminul ucenicilor, Cluj 5.000. Conservatorul de muzică, Cluj 5.000. Academia comercială, Cluj 10.000. Institutul de istorie națională Cluj 5.000. Statuia «Avram Iancu», Cluj 5.000. Sedria Orfană și a județului Cojocna, Cluj 3.000. Școala medie tehnică, Cluj 4.000. Clădirea bisericii ort. rom., Mediaș 5.000. Clădirea a două bis. rici, Timișoara 5.000. Școlul Măgior, Abrud 5.000. Orfelinatul gr. cat., Blaj 4.000. La dispoziția filialelor 100.000. Di verse ajutoare 83.500. La dispoziția Consiliului 121.500.

INFORMAȚIUNI

În urma sfintei sărbători, Bunavestire, nru de astăzi al ziarului nostru apare în 6 pagini, iar cel mai apropiat va apărea Marți în 31 i.c.

Distincție. Regele Belgiei a decorat pe dl profesor *N. Iorga* cu ordinul Leopold în gradul de comandor, cea mai înaltă decorație belgiană.

Serbări culturale. Cu ocazia desvărilor în Arad a bustului ridicat lui *A. D. Xenopol*, — care, după cum se știe, și-a donat biblioteca acestui oraș, — se vor da mari serbări culturale cu corgeții etnografice, expoziție de industrie casnică etc. Serbările se organizează pentru ziua de 17 Mai 1925, când se împlinesc șase ani dela intrarea trupelor române în Arad. Bustul lui Xenopol este executat de sculptorul bănățean Lădea. Din comitetul de organizare a serbărilor culturale fac parte dnl: general Scărișoreanu, I. C. Georgescu, prefect, V. Goldiș, I. Montani, ziarist, Pr. T. Botliș, A. Crișanu și alți intelectuali din partea localii.

Marci poștale nouă. Suveranul nostru a aprobat propunerea făcută de comitetul societății regale române de geografie în sensul ca direcțiunea generală P. T. T. să emită un timbru poștal jubilar cu prilejul serbării jubileului de 30 ani dela întemeierea societății (15 Iunie 1925). Jumătate din beneficiile ce se vor realiza prin vânzarea acestui timbru, au să fie cedate societății de geografie pentru mărirea fondului de construire a palatului ei. Pe timbre va figura România integrată în frontierele ei actuale, având pe unele etichete Regelui Ferdinand și a reședinței regelui Carol I, iar pe altele acele ale marilor voievozi Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, împăratul Traian cu ruinele podului dela T. Severin, monumentul dela Adam Clisi, și data jubileului, 15 Iunie 1925.

Grâu de primăvară. În Franța s'a dat concediu fiilor de agricultori, aflați sub arme, ca să ajute, la țară la însemănțarea grâului de primăvară. Încurajați de prețurile la care a ajuns grâul, plugarii se pregătesc să facă mari însemnări în această primăvară. Grâul de primăvară se seamănă din Ianuar până în Martie.

Ministerul sănătății publice face cunoscut celor interesați, că nu mai are camere disponibile în stațiile balneo-climatice ale statului pentru lunile Iulie și August a. c.

Procesul lui Zelea Codreanu, pentru uciderea lui Maniu dela Iași, s'a început Marți la Focșani dar s'a amân timer, din cauza lipsei mai multor martori principali, pentru sesiunea din Mai a. c. În Focșani s'au produs în aceeași zi unele excese, provocate de evrei. S'au arestat mai mulți studenți, precum și evrei din acel oraș. Disordini și dezastru nu s'au produs.

Fundațiunea culturală «Principele Carol» a numit o comisiune compusă dintr'un conferențiar, un preot predicator, un jurist și un medic în scopul de a merge în diferite sate din Basarabia unde să se ocupe în mod intensiv cu răspândirea culturii românești. Comisiunea își începe activitatea în cursul lunii actuale. În zilele de Duminică, după serviciul divin, sâtenii vor fi adunați spre a li se da sfaturi medicale și a li se vorbii despre trecutul istoric românesc al Basarabiei.

Regimul pentru orfanii de război. Dl general Manolescu, șeful serviciului I. O. V., a fost primit în audiență de dl general Mădărescu, ministrul de război, în legătură cu reorganizarea serviciului invalizilor de război. S'a hotărât ca aceștia să fie trecuți în noua lege a pensilor în condiții mult mai bune. Dl ministru de război a hotărât a îmbunătăți mult situația invalizilor, orfanilor și văduvelor de război. Se vor construi căminuri și ateliere pentru concentrarea tuturor orfanilor dela 14 ani în sus. Acestor orfani li se va da educație specială, pentru a face buni meșteșugari necesari armatei, ca: maeștri croitori, curelari, potcovari, armurieri etc.

Congresul profesorilor de gimnastică. În zilele de 12 și 13 April 1925 se va ține la Cernăuți al 4-lea congres al soc. profesorilor de gimnastică din toată țara. Ministerul instrucțiunii acordă participanților un concediu dela 9—11 April, iar ministrul comunicațiilor reducere de 75 la sută pe C. F. R. dela 8—17 April. Congresisții vor face o excursie la Suceava, Rădăuți și Putna, la mormântul lui Ștefan cel Mare.

Boala somnului. În orașul Tecuci s'a jscat boala somnului. Înainte cu 3 săptămâni a murit o jidancă din pricina acestei boale. Îndată după aceea s'a îmbolnăvit un locotenent, cu numele Velici din regimentul 24 infanterie și a fost dus în spital. El se găsește în a șaptea zi de somn și, cum spun doctorii, se pare că ofiterul va scăpa.

Latifundiarul. Conflin unguir Andrassy, Desöfy, Forgach, Hadik, Széchenyi și alți magnati au depus o plângere pe lângă tribunalul arbitraj dela Hoga, — de astădată nu împotriva României, ci împotriva *Cehoslovaciei* pentru exproprierea averilor ce posedau acolo.

«Nu mai înjurăți». Comitetul central, înființat împotriva intrăbuințării cuvintelor obscene și a blestemelor, sub președinția onorifică a Regelui Italiei, a trimis un mesaj italienilor în străinătate, în care după ce relevă că în afară de Italia trăiesc 7 milioane conaționali, li învintă să combată pretutindeni acest obicei urât, ridicând prin aceasta prestigiul Italiei în toate țările din lume. Comitetul are încrederea că frații cari trăiesc în străinătate, vor da tot ajutorul lor acestei înărcinări, care interesează toate popoarele din lume... De urmat.

Îngropare de vie. Țune Carasumato, una din cele mai frumoase fete din Tokio, în Japonia, aparținând burgheziei japoneze și fiind un bogat proprietar, s'a oferit să fie îngropată de vie, în zidurile popului templu ce se ridică în grădina care încercuiește mausoleul Meigi Tenno. Dsoara Țune Carasumato dorește ca trupul ei să formeze talismanul care va apăra noul locaș al credinței. O tradiție japoneză spune că celebrul templu Asakura din Tokio a fost construit pe mormântul unei fecioare îngropate de vie sub pilastrul intrării principale. — Cum se vede, legenda Mănăstirii dela Curtea de Argeș, care nu s'a putut termina decât după ce meșterul Manole a consimțit să-și zidească soția, există și în Japonia.

Hotărâre... La universitatea americană din Nebraska s'a hotărât să se dea studenților de acolo un termen de 4 zile pentru a-și spăla frumos obrazul și a-și schimba rochiile prea scurte. După împlinirea termenului, nu se mai admite la cursuri universitare nici o fată cu buze roșie, cu cursuri rumenite și cu haine scurte sau decoltate.

Dare de seamă. Aduc mulțămiri și pe calea accesă vrednicilor mei poporeni din Cerul-Băcâni, prot. Geoagiu, cari la îndemnul subscrisului, pentru iertarea păcatelor părinților și rudelor, au binevoit a dona precum urmează: Bucur Eiseu Lei 250, Herja Avram Lei 250, Perța Flore Lei 100 Pasc Ion Lei 40, Cbean George 40, Sărb Avram Lei 30, Sărb Vasile Lei 30, Bucur Cligor Lei 60. Total Lei 800, de s'au procurat cărți rituale pe seama sf. bisericii. Blaga Ion primar a procurat un steag național în preț de Lei 400, ear Stoica Andrei un liturgier cu 175 Lei. Dumnezeu să le răsplătească faptele bune cu darurile sale. Pr. *Vasile Buta*, par. adm.

ȘTIRI LOCALE

Sanitare. Dl Dr. Gh. Bolintineanu, medic primar al secțiunii chirurgicale a spitalului Sibiu, a fost delegat a îndeplini atribuțiunile de director administrativ al spitalului din Sibiu.

Teatrul. Compania teatrală Bulandra-Manolescu Storn va da în sala teatrului sibian Luni și Marți, în 30 și 31 Martie 1925, două reprezentații. Se vor juca piesele *Kean*, dramă în 5 acte, și *Umbra* în 3 acte. Rolurile principale sânt susținute de: dna Lucia Sturdza Bulandra și dl Tony Bulandra. B-lete se găsesc la Librăria Foi Poporului în strada Mitropoliei. Începutul reprezentațiilor la ora 8½ seara.

Inchiderea apaductului. Se aduce la cunoștință, că în urma lipsei de apă, apaductul se închide în timpul dela ora 11 seara până la ora 5 dimineața.

Sedinta literară. La «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu», str. Brukenthal Nr 17, se tine Joi în 26 Martie a. c. *sedinta literară*. Conferențiar: dl profesor Dr. Gr. Cristescu. Începutul la ora 8 seara.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Cazuri de trecere la ortodoxie. A apărut broșura: «*Văzut-am lumina cea adevărată*», recente cazuri de trecere a uniilor la ortodoxie, însemnate de *Trandafir Scorobet*, asesor consistorial, Sibiu. — Scrierea părintelui Scorobet, întemeiată pe acte cuprinse în *proces verbale*, conține adevăruri ce nu se mai pot răsturna. D'aceia a provocat indignare, turnă în vorbă pătimate, a foii *Unirea din Băi*, — un motiv ca broșura să fie cu atât mai vărtos răspândită și citită.

Un «Călușu agricol». Întocmită de ds prof. D. Comșa a ieșit de sub tipar și e pus în vânzare *Tomul II: Pomăritul și Vleritul*, pt. 160 pagini 8^o mare cu 66 ilustrații în text. *Prețul* unui exemplar broșurat 50 Lei și 5 Lei taxa poștală pe lângă trimiterea înainte a prețului, iar cu ramburs 10 Lei. — *Tomul I: Economia câmpului*, apărut de mai înainte, cuprinde 316 pagini, 8^o mare. *Prețul* unui exemplar 90 Lei și taxa poștală de 5 Lei, iar cu ramburs 10 Lei. — Librarilor și revanzatorilor se acordă 25% rabat. Sub tipar se află *Tomul III: Pomăritul și Florăritul*. Comandele, adresate direct autorului, se execută prompt.

«Lumina Satelor». este foaia săptămânală pentru popor, ce apare în Sibiu, c. redacția și administrația în strada Mitropoliei 30. *Prețul* abonamentului pe an 120 lei, pe jumătate de an 60 lei; pentru străinătate 300 Lei, iar pentru America 3 dolari. Prin scrisul ei creștinească și românesc, în cursul acestor trei ani, s'a ridicat peste toate foile menite pentru popor. Frații proși au în ea un prețuit tovarăș în munca de păstorie a satelor, căci ea vine săptămânal cu sfaturile și îndrumările ei în multe case, unde preotul numai rar ajung. Este de datoria noastră să ajutăm răspândirea ei, câștigându-și abonați în fiecare parohie, căci prin aceasta săvârșim o operă de educație și cultură pentru mulțime.

Nr. 129/1925

(33) 1-3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante **Guanoasa cu filiile Ciulpez și Curtini**, din protopopiatul Hunedoara, cu termen de 30 zile dela întâia apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post de paroh sânt:

- a) Pământ arător și grădină 15 jug. cad.
- b) Cate 2 măsuri de cucuruz netărit de fiecare familie din filia Cutni.
- c) Salariul de paroh dela stat.

Cererea de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedorei, în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în sf. biserică, spre a fi cunoscuți de popor.

Hunedoara, 10 Martie 1925.

Oficiul protopopesc român în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Vasile Onaș
adm. protopopesc.

Nr. 10/1925 par.

(34) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II **Bogatul român**, tractul **Mercurea**, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia **Telegraful Român**.

1. Emolumentele împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B și întregirea dela stat, conform calificăției și anilor de serviciu.

2. Eccleziei întregită prin reforma agrară la 32 jugăre.

3. Casă parohială în perspectivă de edificare.

4. O ferdală de bucate și o zi de lucru dela fiecare familie (220 familii).

5. Stolele uzitate.

Reflecții sânt datorate a-și așterne documentele cerute oficiului protopopesc **Mercurea**, și conform normelor în vigoare a se prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, spre a face cunoștință cu poporul, a cânta sau a celebra și predica în biserică.

Bogatul român, 15 Martie 1925.

Comitetul parohial ortodox român

Ioachim Marcu
preș. paroh-admin.

Ioan Sântea
notar.

Nr. 14/1925.

Cu consenzul meu:

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Nr. 92/1925

(26) 3-3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în «Telegraful Român» pentru întregirea următoarelor parohii vacante din protopopiatul Hunedoarei:

1. **Baia Craiului cu filiile Toplița, Cernișoara-Floresc și Valar Buzdular**, concurs repetit, cu venitele din coala B. despre întregirea dela stat.

2. **Cinceș cu filia Cerna**, concurs repetit, cu venitele: 4 jugăre pământ arător, jugăre fânat; jeme de foc pentru trebuințele parohului și stolele uzitate cu întregirea salariului dela stat.

3. **Hașdău cu filiile Dobâca și Goleș**, concurs repetit, cu venitele din coala B.

4. **Leleș cu filia Șohodol pe lângă venitele:** casă parohială corăspunzătoare lângă biserică, 33 jugăre cad. pământ cultivabil, 50 litri grâu și cucuruz dela fiecare familie și salariul dela stat.

5. **Săncraiu**, concurs repetit, cu venitele: câte 2 măsuri cucuruz nesfârșit și 1 zi de lucru de fiecare familie. Stolele uzitate și salariul dela stat.

6. **Valca Nandruului cu filia Nandru** cu venitele: 6 jugăre sesiune parohială, pământ arător. Venitele stolare obicinuite și salariul dela stat.

Cererea de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedorei, în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în biserică parohială, la care reflectează, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Hunedoara, 25 Februar 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dr. Vasile Onaș
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: **Dr. George Proca.**

(31) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Criș**, protopresbiteratul **Târnava-mare**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salariul dela stat cu adaosele de scumpe, conform pregătirii respectivelor și a anilor lui de serviciu.

2. Cele fasonate în coala B. și care se pot vedea și în procesul verbal din protocolul parohial ce s'a luat la 12/III 1925, care protocol se află la președintele comitetului parohial.

3. Folosirea caselor și edificiilor parohiale cu grădini cu tot.

4. Folosirea eccleziei vechi circa 2 jug. și 7 jug. care sânt date prin reforma agrară, sau la împr. definitivă și mai mult.

5. Cucuruz sfârșit 20 lire dela părechile cununate, afară dela cei care au ajuns etatea de 65 ani aceștia sânt scutiți dacă sânt neputincioși și susținuți de altul.

6. 5 Stânjeni de lemne aduși în curte de popor.

7. Venitele stolare care se pot vedea în procesul amintit mai sus.

Cei cari doresc a participa la acest post să și înainteaze actele la subsemnatul oficiu în termenul legal, având să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Criș, la 12 Martie 1925.

Oficiul protopresbiterat al tractului **Târnava-mare** în înțelegere cu comitetul parohial ortodox român din **Criș**.

Emanu'l Fleseriu,
adm. protopresbiterat.

De vânzare

50 acțiuni Albina-Sibiu

Informațiuni la Administrația foalei

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere drile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețuri: crudu **Lei 8—**, broșat **Lei 15—**, plus porto postal **Lei 5—**.

An sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Notăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

în **Librăria Arhidiecezană**

a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților**I. Spre Emaus**

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Prețuri: **Lei 35—**
plus spese postale: **Lei 5—**

Pictură Bisericească

Subsemnatul aduc la cunoștință P. T. Dilor preșți, că având autorizație de-a picta dela Prea Ven. Consistor arhidiecezan din Sibiu, la comandă lucrez orice icoane în toate mărimile, pictate cu ulei fin, pe pânză, lemn, zinc, cu prețurile cele mai moderate, în stil bizantin.

Asemenea execut: cruci, prapori, prasnice, iconostase, cupole etc., renouri, cursuri și reparaturi. Pentru lucrările mele posed numeroase atestate de mulțămiri.

Cu toată stima:

Nicoale Baeiu,

(29) 2-3

Agerbici, județul Târnava-mare.

Au apărut:

Manuale de Limba română,

de **E. Hodoș**

I. Carte de citire și Gramatică,

(pentru clasa a 4-a secundară,

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică

și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Istoria Literaturii

Se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 50 Lei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**

PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după **NESTROY**

de **Dr. Sebastian Stanca**

Prețul **10 Lei.** — Plus porto postal **5 Lei.**

Vlăduțul mamei

comedie într'un act de **LUPEANU**

Prețul **8 Lei.** Plus porto postal **5 Lei.**

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineiul lunii Mai

cu litere drile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopescă la 185—, legat, ceva cam întrebunțat, **120 Lei.**

2. Mineiul lunii Octomvrie

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericești la 1908, broșat, neîntrebunțat, **60 Lei.**

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de dironul Corei, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petriceicu-Haşden. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legată solid, neîntrebunțată, **80 Lei.**

Editura și tiparul **Tipografiei arhidiecezane**